

MUISTIO
Selkämeri –ryhmä
5. kokous

Aika: Torstai 07.02.2008 kello 13.00-16.10
Paikka: Rauman merimuseo, Kalliokatu 34, RAUMA

1. Avaus

Puheenjohtaja Seija Vatka avasi kokouksen ja läsnäolijat esittäytyivät. Kokoukseen osallistui 11 henkilöä.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Ajankohtaista

SATAVESI-ohjelman kuulumiset

Minna Uusiniitty-Kivimäki kertoi SATAVESI-ohjelman ajankohtaisista asioista:

- SATAVESI-ohjelman koordinaatio hankkeina:
 - Vesienhoidon yhteistyön ja kansalaistoiminnan kehittäminen Satakunnassa
 - 1.1.2007 – 31.12.2007 + jatkoaika 31.3.2008 asti
 - Vesienhoidon yhteistyön ja kansalaistoiminnan kehittäminen Satakunnassa II
 - Hankehakemus Lounais-Suomen ympäristökeskukselle (EAKR) jätetty
 - Hankkeen toteutusaika 1.3.2008 – 30.6.2010.
- Painopisteet vuoden 2008 toiminnassa
 - Vesistöalueiden kehittämisohjelmien toteuttaminen käynnistetään
 - Vesistöalueryhmien ja teemaryhmien toiminnan kehittäminen
 - Vesien tilan parantamiseen liittyvän elinkeinotoiminnan edistäminen
 - Yhteistyön laajentaminen kansalaistoiminnassa ja ympäristökasvatuksessa
 - Selkämeren teemavuosi kesästä kesään 2008-2009
- Tilaisuuksia ja tapahtumia
 - Kokemäenjoki-ryhmä 29.1.
 - Eurajoki-Lapinjoki –ryhmä 31.1.
 - Tutkimus-ryhmä YTY 31.1.
 - Selkämeri-ryhmä 7.2.
 - Taimenpäivä 6.3. (järjestäjänä SLL piirit – SATAVESI-hankkeet mukana)
 - SATAVESI vuosikokous 13.3.
 - Karvianjoki-ryhmä 6.5.
 - Kokemäenjoki-ryhmä 8.5.
 - Eurajoki-Lapinjoki –ryhmä 21.5.
 - Selkämeren teemavuoden avaus 5.6.

Keskustelussa todettiin, että **tiedottaminen** SATAVESI-ohjelman toiminnasta saisi olla aktiivisempaa, jotta tavalliset ihmiset tulisivat paremmin tietoisiksi vesiensuojeluun liittyvistä asioista ja vesistöohjelman toiminnasta. Ohjelma on pyrkinyt tiedottamaan toiminnastaan aktiivisesti, mutta ongelmaksi on koettu se, etteivät tiedotusvälineet ole uutisoineet vesiensuojeluun liittyvistä asioista kovinkaan näkyvästi tai omatoimista ve-

siensuojelua edistävästä näkökulmasta. Kesällä alkava Selkämeren teemavuosi tulee tarjoamaan hyvän tilaisuuden nostaa vesiensuojelua näkyvämmiin esille.

Turun ja Helsingin kaupunkien Itämeri-haaste

Turun ja Helsingin kaupungit ovat Itämeren tilasta huolestuneina päättäneet ryhtyä monin vapaaehtoisin toimin edistämään Itämeren tilan paranemista. Kaupungit ovat laatineet toimenpideohjelmat, joita ne ryhtyvät toteuttamaan sekä **haastaneet lukuisia muita toimijoita laatimaan omat toimenpideohjelmansa**. Ensimmäisenä haasteen otti vastaan Porin kaupunki. Syyskuun 2007 loppuun mennessä haasteeseen oli vastannut kaikkiaan noin 75 eri tahoja. Näistä satakuntalaisia tai Satakunnan alueella toimivia on Euran kunta, Köyliön kunta, Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry, Lounais-Suomen ympäristökeskus, Noormarkun kunta, Porin kaupunki, Porin seutu Karhukunnat, Pro Saaristomeri- ja SATAVESI-ohjelmat, Rauman kaupunki, Satakuntaliitto, Shortsea Promotion Centre Finland ja Säkylän kunta. Tämän jälkeenkin haasteeseen on vastannut useita eri tahoja.

Tehoa maatalouden vesiensuojeluun –hanke TEHO

Ympäristöministeriö ja Maa- ja metsätalousministeriö ovat myöntäneet noin 2 miljoonaa euroa rahoitusta kolmevuotiselle Tehoa maatalouden vesiensuojeluun –hankkeelle, jota ovat valmistelleet Lounais-Suomen ympäristökeskus sekä MTK Satakunta ja Varsinais-Suomi. Tiedotusvälineissä paljon valtakunnallistakin huomiota saanut hanke on alkamassa ja hankkeen työntekijöiden rekrytointi on parhaillaan käynnissä. Hanke tulee kohdistumaan Satakunnassa **Eurajoen vesistöalueelle sekä Kaakkois-Satakuntaan**. Muistion **liitteenä on tiedote** hankkeen sisällöstä. TEHO-hankkeen myötä Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa toivotaan käynnistyvän myös muita maatalouden vesiensuojeluun liittyviä hankkeita.

Keskustelussa toivottiin TEHO-hankkeessa kehitettävän erityisesti hevosen lannan hyödyntämismahdollisuuksia.

4. Muuttuva Selkämeri

Teija Kirkkala esitteli kehittämishanke-ehdotusta, joka on jätetty **Länsi-Suomen EAKR-ohjelman teemahakuun** Satakuntaliitolle. Kyseiseen hakuun on pyydetty ehdotuksia teemahankkeista, joita rahoittajaviranomaiset parhaillaan arvioivat. Varsinaiset hankehakemukset laaditaan vasta, kun on kuultu rahoittajaviranomaisten näkemys hankkeiden toteuttamiskelpoisuudesta. Muuttuva Selkämeri –hankkeen käsittely on siirretty Lounais-Suomen ympäristökeskukselle. Tietoa hanke-ehdotuksen menestyksestä on luvattu helmikuun loppuun mennessä.

Muuttuva Selkämeri –hanke on suunniteltu aluksi maakunnalliseksi hankkeeksi, jonka on myöhemmin tarkoitus laajentua yli maakunnalliseksi. Hankkeen ensimmäinen vaihe on suunniteltu kaksivuotiseksi. **Tavoitteena on arvioida ilmastonmuutoksen vaikutuksia** Selkämeren ja sen valuma-alueen monimuotoiselle **käytölle, elinkeinotoiminnalle ja luonnonoloihin** sekä löytää **keinoja muutokseen varautumiseen**. Elinkeinotoiminnan sektorit, joita tarkastellaan, ovat ammatti- ja vapaa-ajan kalastus, maa- ja puutarhatalous, kotieläintuotanto, metsätalous, teollisuus, energiantuotanto ja luontomatkailu. Hankkeessa laaditaan myös skenaarioita kohdealueen tulevaisuudesta.

Hankkeen tavoitteena on lisäksi tiedonvaihdon parantaminen eri toimijoiden välillä. Tässä vaiheessa hankkeen yhteistyökumppaneiksi on suunniteltu ainakin Rauman ja Porin kaupungit, alueen vesiensuojeluyhdistykset, Turun yliopiston MKK, MTK Satakunta, Pro Agria, MTT, Posiva Oy, Varsinais-Suomen TE-keskuksen kalatalousyksikkö, Rauman seudun kehitys Oy, Satafood ry, Lounais-Suomen ympäristökeskus ja Suomen ympäristökeskus.

Teija Kirkkala on jatkossakin valmis jatkamaan hankkeen valmistelua, mutta toivoo tuekseen pienryhmää.

Keskustelussa nousi esiin maankäytön ja kaavoituksen huomioiminen hankkeessa sekä se, että mallinnuksessa tarvittaisiin järjestelmä, joka huomioi sekä maankohoamisen että ilmastonmuutoksen vaikutukset rannikolla.

5. Selkämeri –teemavuoden tilannekatsaus

Koordinaattori Pirjo Pihlainen esitteli Selkämeren teemavuoden tavoitteita, sisältöä ja suunnittelun tilannetta. Tilannekatsaus on muistion liitteenä.

6. Kehittämishojelman tilanne

Kommenttikierros

Vesistöalueiden kehittämishojelmien luonnokset olivat kommentoitavina marras-joulukuussa 2007. Kommentteja saatiin varsin vähän. Ainakin osittain syynä koettiin olevan se, että lukuisat eri tahot ovat olleet mukana jo ohjelmien valmistelussa. Selkämeren **kehittämishojelmaa kommentoivat Rauman kaupungin ympäristövirasto, Raumanmeren kalastusalue sekä yksi yksityishenkilö**. Yksityishenkilön kommenttia ei oltu yksilöity koskemaan Selkämeren kehittämishojelmaa, mutta kommentin teemat liittyivät merialueeseen. Minna Uusiniitty-Kivimäki esitteli kommenttien sisältöä. Kommentit on huomioitu täydentämällä puuttuvia teemoja kehittämishojelman toimenpidetaulukkoon.

Ryhmälle annettu ennakkotehtävä

Ryhmälle oli annettu kotitehtäväksi täydentää toimenpidetaulukkoa sekä arvioida toimenpiteiden tärkeysjärjestystä ennen kokousta. **Priorisoinnin tarkoituksena oli etsiä teemoja tai toimenpiteiden kokonaisuuksia, jotka ryhmä näkee tärkeinä omassa työssään jatkossa**. Tässä vaiheessa priorisointi toimii siis työkaluna etsittäessä mm. ryhmän kokousten teemoja ja käsiteltäviä aiheita. Yksittäisiä hankkeita ei aseteta tärkeys- tai paremmuusjärjestykseen.

Kotitehtävään vastasi seitsemän ryhmän jäsentä. Taulukkoon tehdyt täydennykset käytiin läpi ja uusia täydennyksiä lisättiin. Minna Uusiniitty-Kivimäki esitteli yhteenvedon painopisteiden ja toimenpidetulojen priorisoinnin tuloksista. Priorisoinnin kautta nousi esiin neljä keskeistä teemaa, jotka vastanneet näkivät tärkeinä kehittämisalueina:

- **Venematkailun, -palveluiden ja väylien kehittäminen**
- **Maankohoamisen vaikutukset ja niiden lieventäminen**
- **Toimenpiteet ammattikalastuksen ja virkistyskäytön turvaamiseksi**
- **Virtausten ja niiden kuljettaman kuormituksen mallintaminen, valuma-alueelta tuleva kuormitus**

Taulukon täydentämisen yhteydessä käydyssä keskustelussa viidentenä keskeisenä aihepiirinä nousi esiin

- **Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin varautuminen**

Nämä viisi teemaa otetaan jatkossa huomioon suunniteltaessa ryhmän toimintaa.

Jatkossa prioriteetti-sarake poistetaan toimenpidetaulukosta. Sihteeri muokkaa ja jäsentee taulukon SATAVESI-ohjelman vuosikokoukseen mennessä siten, että kehittämishojelma esitellään kokonaisuudessaan vuosikokouksessa. Sen jälkeen toimenpidetaulukkoa täydennetään tarpeen mukaan ja ryhmä työstää taulukkoa muun muassa hankkeiden tilaa koskevilla täydennyksillä sekä halutessaan tekee taulukkoon erilaisia jäsentelyjä tai poimintoja.

7. Ryhmän toimintasuunnitelma 2008

Aluksi todettiin, että **toimintakertomuksen 2007** keskeisin sisältö on Selkämeren kehittämishojelma. Sen lisäksi kootaan tiedot ryhmän kokouksista vuonna 2007.

Toimintasuunnitelman laatimisen alustukseksi sihteeri esitteli ajatuksia vesistöalueryhmien toiminnan sisällöistä jatkossa. Mahdollisia sisältöjä voivat olla mm.

- Kehittämishojelmien täydentäminen ja hanketarpeiden tarkentaminen (kehittämishojelmien päivittäminen 2009)
- Hankkeiden edistäminen vesistöalueilla (kokonaiskäsitely alueilla tapahtuvasta toiminnasta, hankkeiden tilanteen seuraaminen, "nimikkohankkeet")
- Kehittämishojelmien hankkeiden priorisointi
- Vesienhoidon yleinen edistäminen alueella
- Yleinen foorumitoiminta (ajankohtaisten asioiden seuraaminen, keskustelut ym.)
- Karvianjoen pilottityön soveltaminen (esim. hankkeiden priorisoinnissa)
- Teemakokoukset/seminaarit

Lisäksi käsiteltiin **luonnos toimintasuunnitelmaksi 2008**. Ryhmä kokoontuu kaksi - kolme kertaa sekä järjestää lisäksi ekskursion. Kokouksissa merialueen asioita pyritään käsittelemään teemoittain. Ryhmän kokoonpanoa täydennetään tarpeen mukaan.

Vesiensuojelusta ja ohjelmatoiminnasta tiedottaminen lisätään ryhmän tehtäviin ja tavoitteisiin.

Riitta Säteri esitti lisäksi, että esimerkiksi matkailuoppaat ovat sopiva kohderyhmä SATAVESI-toiminnalle. Markku Suominen kertoi Meripartiolaisten olevan mukana SLL:n järjestämässä vesistöseurannassa. Jatkossa Satakunnan osalta partiolaisten seuranta voitaisiin liittää osaksi SATAVESI-ohjelman omatoimista vesistöseurantaa.

8. Mahdolliset muut asiat

Sihteeri esitteli ajatusta **lukiolaisille tarkoitettusta Selkämeri-kurssista** valinnaisena biologian kurssina. Kurssin laatimista valmistelee Satakunnan ympäristökoulu –hanke, joka myös koordinoisi kurssin järjestämisen osana Selkämeren teemavuotta. Kurssi on suunnattu Satakunnan rannikkokuntien lukiolle ja se on tarkoitettu toteuttaa lukuvuonna 2008-2009. Kurssilla toteutetaan jokin oman alueen merialueeseen liittyvä tutkimus, jonka tulokset esitellään ja niitä verrataan keskenään Lounaispaikan (www.lounaispaikka.fi) käynnistämän Paikkaoppi-hankkeen avaamalla paikkatietoalustalla.

Ympäristökoulu –hanke toivoo kurssin suunnittelussa ja toteuttamisessa apua mm. asiantuntijavierailujen ja kummiyritysten muodossa. Myös ideat toteutettavasta tutkimuksesta ovat tervetulleita. Tutkimusaiheiksi ehdotettiin mm. vedenlaatua, maiseman muuttumista/maankäytön vaikutuksia luonnossa sekä vesikasvitutkimusta.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään Eurajoella perjantaina **16.5.2008 klo 10** alkaen. Tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin.

10. Päätös

Kokous päättyi klo 16.10.

Muistion laati 13.2.2008
Minna Uusiniitty-Kivimäki

Liitteet:

- Tiedote: Tehoa maatalouden vesiensuojeluun –hanke TEHO
- Selkämeren teemavuoden tilannekatsaus